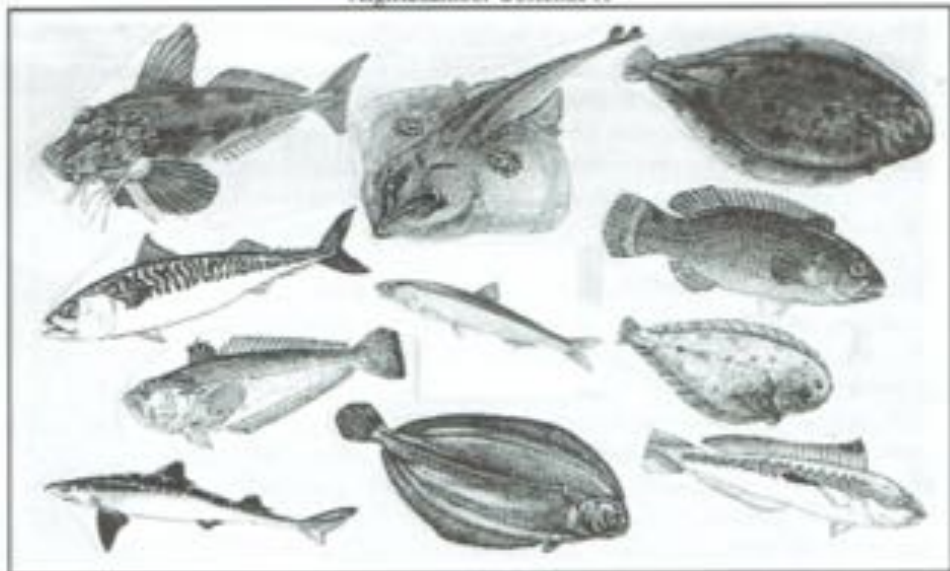

Vriendenkring van het Noordzee-aquarium Oostende

(Bestemming)

Driemaandelijks tijdschrift - 4^e trimester 1995 -nr 22
bijvoegsel affiche Scheldeloodsenkor
Afgiftekantoor Oostende X

In dit nummer : Het Scheldeloodsenkor - Schatten in de korre -
Ken je het verschil tussen gul en kabeljauw - Zeldzame haai -
Drie speciale krabben - Paspoort van de Noordzee - Meiobenthos -
De zeepaardjes naar het Zwarte Woud - Ons Gazetje

De Vriendenkring van het Noordzee-Aquarium Oostende werd gesticht op 1 juli 1990.

Lid van de Federatie der vrienden van de musea van België.

Adviserend lid van de Bond Beter Leefmilieu.

Lid van de Culturele Raad van Oostende.

Lid van de Milieuraad Oostende.

De vereniging telt op eind december 1994: 730 leden.

Er zijn 8 bestuursleden.

De Vriendenkring Noordzee-Aquarium Oostende is de schakel tussen het Stadsbestuur van Oostende, de visserij, de leden van de kring en het publiek. De werking is aldus op vier vlakken gericht:

1 Naar het Stadsbestuur door informatie en adviezen te verschaffen omtrent de noden en behoeften van het Aquarium. De vereniging werkt mee aan de verdere uitbouw en inrichting van het Aquarium door het verrijken van de verzamelingen, door het bekomen van schenkingen of giften in eigendom of bruikleen, door het aanschaffen ten behoeve van het Aquarium door middel van door de vereniging bijeen te brengen fondsen van voorwerpen met waarde voor het Aquarium.

2 Naar de visserij toe om de nodige contacten te leggen voor de aanbreng van levend zeebiologisch materiaal.

3 Naar de leden toe door het uitgeven van een driemaandelijks tijdschrift en het uitwerken van een programma voor de leden: reisbezoeken, voordrachten, feesten enz.

4 Naar het publiek toe door het promoten van het Aquarium, door tentoonstellingen te organiseren, drukwerken uit te geven en in het algemeen alles doen wat van aard is om de publieke belangstelling voor het Noordzee-Aquarium te stimuleren.

De leden ontvangen het driemaandelijks contactblad en genieten een korting van 50% op het toegangsgeld tot het Aquarium. Deze korting wordt toegestaan door het Stadsbestuur Oostende en dit op vertoon van de lidkaart Vriendenkring Noordzee-Aquarium.

U kan lid worden door overschrijving van een jaarlidgeld van 250 fr. op rekening 280-0706209-86 van de Vriendenkring Noordzee-Aquarium Visserskaai Oostende. Een extra bijdrage van steunende leden is van harte welkom.

Een reeks adverteerders schenken onze vereniging hun vertrouwen en steunen aldus de werking. We danken ze van harte en bevelen ze allemaal warm aan.

Het Noordzee-Aquarium is gans het jaar geopend op alle week-ends en dagelijks van 1 april tot 30 september.

Openingsuren: van 10 tot 12 en van 14 tot 18 uur.

Op aanvraag voor groepen en scholen zijn er rondleidingen met gids en vertoon van een informatiefilm op elke dag van het jaar.

Aanvraag daartoe dient gericht aan havenkapitein-directeur P. Vermandel

Sluis Demey te 8400 Oostende tel. 059/32 16 69

Voor alle informatie Noordzee-Aquarium Visserskaai Oostende tel. 059/50 08 76

Uw lidmaatschap is de daadwerkelijke steun voor de vereniging. We danken U ervoor.

HET SCHELDELOODSENKOOR

Zondag 19 november 1995 te 15 uur

Feest-en kultuurpaleis Wapenplein Oostende

Het Scheldeloodsenkoor van Vlissingen is opgericht op 27 april 1971 door de loods Albert Veldkamp. Het koor stelt zich ten doel, om door het ten gehore brengen van een uitgebreid repertoire van zeemansliederen, alsmede door het brengen van diverse shows - waarin deze liederen veelal op min of meer romantische wijze worden verwerkt - iets van de «Goede oude zeiltijd» te laten herleven en voortbestaan. Genoemde zeemansliederen bestaan uit «Songs en Shanties». Deze laatste werden vaak gezongen bij het zeer zware werk, zoals ankerhieuwen en hijsen der zeilen. Ook het lichtere werk werd vaak begeleid door een «Shantyman» (voorzanger), die daarbij het werkritme aangaf. Doch ook als er niet of nauwelijks gewerkt behoefde te worden - zoals bij windstilte en in zijn spaarzame vrije tijd aan boord - zong de zeeman. Dan zong hij vol verlangen over de liefde, de drank en vrouwen, over zijn terugreis en thuiskomst. Eén of meerdere muzikanten «speelmannen» verzorgden dan, aanvankelijk op viool en later ook op accordeon, de begeleiding.

Het Scheldeloodsenkoor bestaat momenteel uit een 60-tal uitsluitend Nederlandse zee- en rivierloodsen uit Vlissingen in actieve dienst of gepensioneerd. Hun repertoire bestaat uit ruim 80 shanties, de meeste Engelstalig, maar ze zingen ook Duitse en Nederlandse zeemansliedjes, eveneens Franse, Deense, Noorse en Spaanse. Het koor beschikt over een muzikale begeleiding van accordeon, violen en gitaar en onderscheidt zich van andere koren, niet alleen door het repertoire, maar vooral door de presentatie. Alle koorleden dragen de zeemanskleding en beelden de bemanning uit van een oude windjammer, compleet met kapitein, stuurman, kok, bootsman, matrozen enz. dit in een decor met elementen van het zeilschip. Tevens komt een damesgroep met folkloristische dans het geheel van hun optreden een bijzonder cachet geven.

Valparaiso, Rio Grande, Curaçao, Stormy Weather Boys, Wiskey Johnny, Santiana, Sally Brown en nog veel andere shanties staan op het programma. Dit loodsenkoor is internationaal bekend en het palmares vermeldt optredens in Nederland, Frankrijk, Engeland, België en Polen naast de vele keren dat zij ook te horen waren op radio en TV en niet te vergeten dat ze vaste gasten zijn op «Sail Amsterdam»

Toegangskarten in voorverkoop 250 Fr Aan de zaal 300 Fr

Te verkrijgen in het Noorzee-aquarium Vlisserskaai Oostende tijdens de week-ends of dagelijks in het Toerismebureau Oostende of door overschrijving op Orek. 280-0706209-86 van Vriendenkring Noordzee-Aquarium Oostende, dit ten laatste tot 10 november 1995.

Kaarten besteld door overschrijving worden gratis toegestuurd.

Organisatie Vriendenkring Noordzee-Aquarium Oostende.

Het Scheepelouwenkoor van Vlissingen dat op zondag 19 november 1995 optreedt in het Feestpaleis.

FEEST- EN KULTUURPALEIS • WAPENPLEIN • OOSTENDE

ZONDAG 19 NOVEMBER 1995 TE 15 UUR

Scheldeloodsenkoor

Songs & Shanties

**Internationale zeemansliederen uit de zeiltijd
& Folkloristische dansen**

Koor begeleid door eigen muziek ensemble

TOEGANGSKAARTEN :

in voorverkoop : 850 fr. - Aan de zaal : 900 fr

TE VERRIJGEN DAGELIJKS IN HET TOERISMEBUREAU OOSTENDE
TUDENS DE WEEK-ENDS IN HET NOORDZEE-AQUARIUM OP DE VISSERSKAAI
OOK DOOR STORTING OP REK. GB 280-8706809-86

Organisatie : VRIENDENKRING NOORDZEE-AQUARIUM - OOSTENDE

CURACAO

Er zijn weinig Nederlandstalige zeemansliedjes overgebleven. Enerzijds omdat de bemanningen veelal gemixed waren waardoor de voertaal meestal Engels was, anderzijds omdat de teksten meestal zo schunnig waren dat niemand ze durfde opschrijven, de meesten konden niet eens lezen of schrijven. Dit lied is bewaard gebleven doordat het ook door de militairen, die op de Nederlandse Antillen dienst deden, gezongen werd. Curaçao en Aruba waren vaste aanloophavens van de West Indische Compagnie, maar door de kalksteen kwamen er ook veel schepen van andere landen. De schoeners uit Wales kwamen er zo vaak dat men zei dat er een witte streep over de Atlantische Oceaan liep, de «melkweg» noemden de zeelui die. Deze schepen lieten namelijk een wit spoor na als ze op de ruimvullingen pompten met een lading kalksteen aan boord. Tot in de 50-er jaren werd dit lied op de Nederlandse koopvaardij gezongen, maar niet meer als werklied.

Curaçao

*Curaçao, 'k heb jou zo menigmaal bekeken,
 en al jouw loze streken, die stane mij niet aan,
 en al jouw loze streken, die stane mij niet aan,
 Daarom ga ik vertekken waar ik kom vandaan.
 'k Kwam laatst met haast, al door 't Heerenstraatje
 Men spak : mijn lieve maatje, kom en zet U hier wat neer
 en drink met ons een glaasje en rook een pijp tabak
 met al die lozestrecken raakt het geld al uit de zak
 Een zoen, kan doen? de hele nacht te blijven
 dan hoort men niet het kijven van onze officier
 zo raken wij aan't dwalen, zo dronken als een zwijn
 Het schip ligt voor de palen, aan boord moeten we zijn
 Gooi los die tros, de voor- en achtertouwen
 wij zijn niet meer te houwen, wij gaan naar Holland toe
 er is geen beter leven, dan bij je eigen vrouw,
 vervloekt zijn al de hoeren van het eiland Curaçao.*

ERELIJST VAN STEUNENDE LEDEN '95

Anseew Michel
 Belpaeme Blanche
 Belpaeme O. en V.
 Berard-Mouque J.
 Bogaert Jacques
 Boogaert J.A.M.
 Callebout-Coenye Blanche
 Callewaert-Seys Hilda
 Carly Ronald
 Centrum Middenkust vzw
 Claessens-Versluis H.
 Claeys Johan
 Claeys Nelly
 Defloor Emiel
 De Gendt Carlos
 Degrave Cathérine
 De Groote Theofiel
 Delanghe Alain
 Delhayé Eddy
 Demaeght Dirk
 Deramoudt Louis
 Demaria Lorenzo
 Derdeyn Fernand
 Devriendt Gilberte
 De Waegenaere Johanna
 Duynslager Cyriel
 Eerebout Edgard
 Flitser August
 Flitser Bart
 Flitser Jan
 Flitser-Ghevaert Chr.
 Fonteyne-Verburgh A.
 Goethaels August
 Goethaels Rika
 Heirwegh Eddy
 Heschburg Vic
 Hennaert Norbert
 Herman Gilbert
 Hoornaert Elise
 Jansone R.J.A.
 Jordi-Ipskamp J.
 Kerckhof Johan
 Kiekens-Sandele W.
 Knors Tony
 Lauwers Paul

Law James
 Lepeire Willy
 Lietard Edwin
 Lowyck en Zoon
 Lodewyckx Herman
 Lustrerie Avenue
 Maene Roger
 Matton-Declercq R.
 Meulemeester Ronny
 Michiels Jean
 Miroir Yves
 Moerman Julia
 Pintelon Yves
 Puystiens Frans
 Rappé Hubert
 Savels Luc
 Serie Eddy
 Smislaert Emiel
 St. Martin Jules
 Taverne Sixties
 Tourlousse Henri
 Vanbillemont Prosper
 Van Coillie G.M.
 Vandecasteele Jean
 Vandenkerckhove Alexandra
 Vandooren-De Poorter W.N.
 Vanhecke-Cordier
 Vanhoeck Arthur
 Vanhove Louis
 Vansteene Valere
 Vantorre André
 Verbeke Frans
 Verleene Frans
 Verleye Daniel
 Vermoote Marcel
 Victor Willy
 Vishandel Angèle
 Vlietinck Jean
 Vogels Marc
 Vyvey Jean
 Westerlinck René
 Willaert J.P.
 Willaert Johnny
 Wilmet Eddy
 Wynsberghe Constant

Nieuwe leden sedert 1 juli 1995

Crabbeels - Vanespen E.G.	Ieperleedstraat 30,	8432 Leffinge
Dequenne Edmond	Thomissenlaan 60,	3500 Hasselt
Derycker Georges	Mimosalaan 68,	8400 Oostende
Dierkens Bernard	Molenstraat 38,	8450 Bredene
Duvivier Paul	Dr. Edw. Moreauxlaan 133,	8400 Oostende
Haelters Jan	Torhoutsesteenweg 179,	8200 Brugge
Moerman Herman	Parijstraat 11,	8400 Oostende
Mol Armand	Kleine Weststraat 21,	8400 Oostende
Rijs Roger	Voorhavenlaan 1,	8400 Oostende
Stemgée Jean	Vantijghemlaan 39,	8400 Oostende
Tournoy Eugénie	Taboralaan 113,	8400 Oostende
Vandekerckhove Luc	Braemstraat 84,	9050 Gent
Vandewalle Jozef	Schorreveld 13,	8370 Blankenberge
Vermandel Myriam	Koningstraat 41 bus 1	8400 Oostende
Vermandel Partick	Koningstraat 41 bus 1	8400 Oostende
Vermandel Paul	Koningstraat 41 bus 1	8400 Oostende
Vermandel Thibaut	Koningstraat 41 bus 1	8400 Oostende
Vervaecke Stefaan	Maria Theresiastraat 20,	8400 Oostende
Devettere Etienne	Schipperstraat 58, bus 16	8400 Oostende
Verdruyve Oscar	Schietsbaanstraat 43,	8400 Oostende

*Alle nieuwe leden van harte welkom
in de vriendenkring !!*

Professor Petrella komt op 20 oktober 1995 in de Konferentiezaal in het stadhuis te Oostende spreken over «*De concurrentiedrift, een kankergezweel*» en wordt ingeleid door schepen van cultuur Kris Lambert. De voordracht wordt georganiseerd door V.Z.W. Vandaag en Morgen in samenwerking met verschillende Oostendse culturele syndikale organisaties.

4 & 5 november 1995

«Tweedaagse van de aquaristiek»

Een organisatie van aquariumclub Betta Bredene

*Alles over en rond het aquarium ! Een heuse tentoonstelling ! Informatie is troef !
Inkom gratis !!*

Open vanaf 10 uur 's morgens

Plaats: Zaal de Caproen, Breendonklaan - Bredene

Schatten in de korre

Het gebeurt af en toe wel eens dat er door vissers opgeviste voorwerpen naar het aquarium worden gebracht om te determineren. Dat is natuurlijk altijd de moeite, niet alleen als trofee voor de visser zelf maar ook omdat het geviste voorwerp zeer dikwijls ook archeologische waarde heeft. Dikwijls ook worden dingen of zogenaamd vuiligheid weer overboord geworpen en acht men het de moeite niet om het eventueel mee te brengen. We geven een voorbeeld : er wordt een oude soort dakpan opgevist wat op het eerste zicht zeker de moeite niet is om dit aan de kant te leggen en als men dan toch maar die oude dakpan meebrengt en voorlegt aan het onderzoekend oog van een archeoloog blijkt het een dakpan te zijn uit de Romeinse tijd - dus uiteindelijk toch interessant. Beste vissers, breng gerust die schijbare oude waardeloze rommel die soms in de kuil van uw netten terecht komt naar het aquarium. We zullen zorgen dat het voorwerp door een specialist archeologisch bepaald wordt.

Merkwaardige kruik

Door de bemanning van de 0.110 werd ter hoogte van A1 boei op 9 mijl van Oostende een donkerbruine geglazuurde kruik gevist. De kruik heeft een grootte van 28 cm, is rond met diameter van 17 cm. De inhoud is ongeveer 5 liter. Deze kruik is bijna niet beschadigd. Het werd gedetermineerd als zijn van de 19de eeuw en gezien er geen enkel kenteken op staat is het naar de vorm vermoedelijk Frans aardewerk.

Ook door de 0.62 werd een bovenste scherf opgevist van een stenen kruik. Deze scherf dateert van de 17de eeuw.

Bronzen kandelaar

Eveneens op de kustvisserij werd enkele tijd geleden een kandelaar opgevist. Deze kandelaar is in brons, heeft een hoogte van 14 cm en de cirkelronde voet een diameter van 16 cm. Brons bewaart heel goed in het water van de Noordzee. De kandelaar zou met een laagje vertind geweest zijn want er zijn nog sporen van. In het bovenste gedeelte waar de kaars ingeplaatst wordt zijn langs weerszijden ronde gaatjes. Dit diende om de restjes kaars uit te peuteren als de kaars opgebrand was. Aan de brede ronde voet te zien moet deze kandelaar 17^e eeuws zijn. Kandelaars van vroegere datum hadden een kleinere voet. Het loont zeker de moeite dit merkwaardig voorwerp dat gevist werd door de 0.191 te bewaren.

Gegevens verstrekt door E. Cools
archeoloog

Vis met kunstgebit

Toen de 60-jarige Nederlander Cor Stoop drie maanden geleden een tochtje maakte met een plezierboot op de Noordzee, werd hij zo ziek dat hij zijn tandprothese in het ruime sop kotste. Maar het vals gebit is terecht. Een Amsterdams hengelaar vond de prothese in de maag van een kabeljauw, die hij vorige week-end ving. Stoop hoorde van de vondst in een radioprogramma, en meldde zich meteen als de rechtmatige eigenaar. De prothese paste hem inderdaad als gegoten.

OPGEVIST OUD BORD VAN DE CMB

Uitgerekend in het jaar dat de CMB haar verjaardag viert werd door de bemanning van het visservaartuig 0.110 van R. Verbiest met schipper Maes Erwin een bord opgevist dat dateert uit het prille begin van België's grootste rederij. Inderdaad, op 24 januari 1895 verschenen in Antwerpen de stichters van de «COMPAGNIE BELGE MARITIME DU CONGO» voor meester Frédéric Auguste Gheysens voor de oprichting van de vennootschap met als maatschappelijk doel een stoomvaartdienst tussen Antwerpen en Kongo en de Afrikaanse kust uit te baten met schepen onder Belgische vlag. Het maatschappelijk kapitaal bedroeg twee miljoen honderdduizend frank en de eerste stoomschepen waren de «Coomassie» en de «Leopoldville». In de beginjaren trad J.P. Best als algemeen agent op in Antwerpen voor de C.B.M.C.. In januari 1930 werd besloten tot een fusie met de «LLOYD ROYAL BELGE» en daarvoor zag op 20 februari 1930 de

«COMPAGNIE MARITIME BELGE (LLOYD ROYAL)» haar eerste levenslicht. Naar aanleiding van het eeuwfeest van de CMB wordt dit jaar in Antwerpen een grootse tentoonstelling gehouden over de geschiedenis van de rederij. Het bord heeft waarschijnlijk behoort tot het tafelgerei van de Coomassie of de Leopoldville en werd gemaakt door Petrus Recout en Co te Maastricht, wat vermeld staat op de keerzijde.

Dirk Neyts

Ken je het verschil tussen gul en kabeljauw

Beroepsfotograaf Willy Decler (59), met standplaats aan de Engelstraat 16 in Ichtegem, is een getogen Oostendenaar met de roots in de visserij. De professionele opnamespecialist werkt momenteel toeristische opdrachten uit voor Frankrijk en Spanje, maar vindt tussendoor toch altijd opnieuw ruimte om zich als een duizendpoot uit te leven in tal van projecten. Onlangs werd van zijn hand een kleurenposter met 41 vissen en schaaldieren, die in de Noordzee voorkomen, op de markt gebracht.

Een technisch bijzonder verzorgde plaat waarop de voor vissers en konsument meest commerciële zeebewoners voorkomen. Als projectfotograaf is Decler immers op zoek naar gaten in de markt en zo was hij jaren terug de mening toegedaan dat er best eens een nieuwe gevisualiseerde versie van eetbare Noordzeeproducten mocht gedrukt. De jongste, aan de academie van Gent, getekende poster dateerde immers van 28 jaar geleden. Aktualisering was hier geboden en Decler toog aan het werk. Didaktisch geen makke zou achteraf blijken.

Het duurde liefst drie jaar vooraleer de fotograaf de schaaldieren, rond- en platvis in beeld had. De zeebewoners werden gedetailleerd gefotografeerd en door computer gestuurde technieken haarscherp belicht. Het resultaat is een poster van 50 bij 70 cm die de geïnteresseerden de verschillende vissoorten bij hun benaming aanwijst en ook toont hoe schol, pladijs, gul, kabeljauw een koolvis er eigenlijk uitzien als ze uit de ruimen van de schepen worden gediept.

De Europese Commissie betoonde al belangstelling voor het verzameld fotografisch werk van Decler, maar dichterbij hebben ook de verschillende visserijdiensten, reders, kleinhandel, horeca, hengelclubs en vooral onderwijsinstellingen ingetekend om de poster als didaktisch materiaal in te halen.

De poster kan aangekocht worden in het Noordzee-Aquarium te Oostende. Prijs 150 Fr.

Of door overschrijving van 150 Fr + 50 Fr portkosten op Rek. 280-0706209-86 van Vriendenkring Noordzee-Aquarium Oostende.

Beroepsfotograaf Willy Declerck toont hier de vissenposter, die natuurlijk veel mooier is in de werkelijkheid dan op deze foto.
Foto Lyntiane

ZELDZAME HAAI

Hexanchus griseus Bonnaterre 1788 (syn. *Notidanus griseus* Bonnaterre) of *graauwe haai* (syn. *zeskiewige haai*) aangevoerd in de Oostendse vismijn.

Op 30.08.1995 werd ik door ons lid de heer Victor Heschburg ervan op de hoogte gebracht dat visgroothandelaar Gryson een speciale haai had aangekocht en deze schonk aan het Noordzee-aquarium van Oostende. Deze haai werd door Ierse vissers gevestigd in hun wateren, tezamen met de andere vangst werd het beest met een container naar de Oostendse vismijn overgebracht en aldaar gemijnd. Het is niet de eerste keer dat deze soort in de Ierse wateren werd aangetroffen. In de Noordzee werden reeds enkele exemplaren gevangen, maar op onze Belgische kust werden nog geen exemplaren gemijnd. Het is een soort die zelf over de gehele wereld zou voorkomen. Het aangekocht exemplaar was van het mannelijk geslacht (copulatie organen waren nog niet erg ontwikkeld en lagen verborgen in een soort groef) en 82 cm lang. Een typisch kenmerk is de aanwezigheid van slechts 1 rugvin, maar ook de 6 paar kieuwspleten (de meeste andere haaisoorten hebben er slechts 5) en de heel bijzondere vorm van de tanden (zie tekening en foto) waren kenmerkend om tot een juiste determinatie te komen. De kleur van de rugzijde was grijsachtig, maar het kan variëren tot bruinachtig. De buikzijde is natuurlijk lichter van kleur.

De grauwe haai of de zeskieuwige haai wordt in sommige boeken geplaatst onder de onderorde van de grauwe haaien, maar in een ander boek spreekt men over de koehaaien (waarschijnlijk een vertaling vanuit een Engelstalig werk). De wijfjes kunnen tot 5 m lang worden, de mannetjes zijn kleiner. Het gewicht kan de 700 kg overtreffen. Exemplaren van de Britse wateren zijn gewoonlijk niet groter dan 2m. Niettegenstaande zijn grootte is het een ongevaarlijke soort voor de mens. Deze soort haai leeft niet in scholen, maar solitair. Meestal zijn ze te vinden in de volle oceaan op diepten tussen de 200 en 1000 meter, maar uitzonderlijk zijn ze te zien in ondieper water. Overdag rust hij op de bodem en 's nachts wordt er gejaagd. Het voedel bestaat niet alleen uit vissen, maar ook uit kreeftachtigen. Bij maagonderzoek werd er bij een exemplaar zelfs zeehondlichaamsdelen aangetroffen. Zoals bij de andere soorten haaien is er inwendige voortplanting en de 40 à 60 cm grote jongen worden vanuit het moederlichaam levend (volgens de ene auteur is de soort levendbarend volgens de andere eierlevendbarend) in het water geloosd. De worpen bedragen ongeveer een 47 tal tot ongeveer 108 jongen. Naar het schijnt zou de grauwe haai in Sicilië gegeten worden, maar gewoonlijk wordt hij als niet eetbaar beschouwd omdat het vlees een laxerende werking heeft.

Eneman Eddy

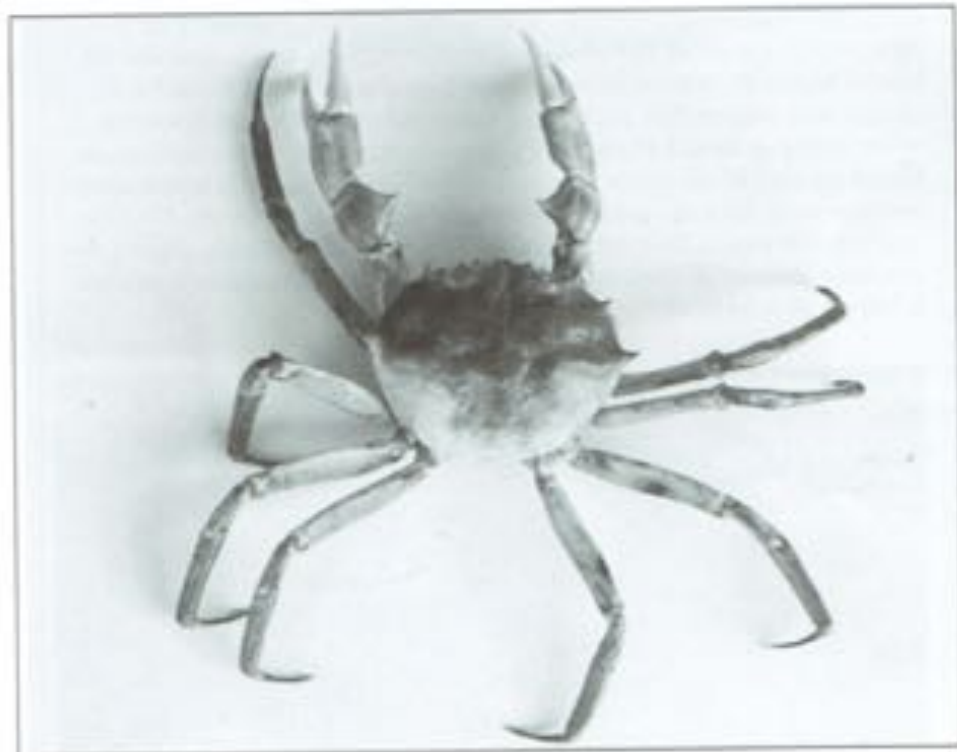

Detailfoto van de kieuwen van de grijze haai.

Onze speciale dank aan Vishandelaar Gryson voor de schenking van deze haai die zal opgezet en dan zal behoren tot de collectie van het Noordzee-Aquarium.

Drie speciale krabben levend aangevoerd.

Op 28.07.1995 werd door de bemanning van het vaartuig Z.123 drie *Geryon Trispinosus* (Herbst, 1803) aan het Noordzee-aquarium van Oostende geschonken. Ze werden gevangen op visgrond «De Kreeftenput». Deze krab werd ook reeds aangetroffen in de volgende gebieden met een zachte modderbodem : Orkney, Viking, Firth of Forth, Chappelle, Porcupine, Rosemary, Faroës, dat op een diepte van 82 tot 1456 m.

Determinatie van deze soort was eigenlijk niet zo moeilijk, een typisch kenmerk waren de 3 scherpe stekels aan weerszijden van het zeshoekig rugschild. Het op sommige plaatsen ruwe pantser is roodbruin van kleur, de poten zijn echter lichter. Eén der exemplaren was 77 x 57 mm, de maximale pantsersbreedte is 80 mm. In het boek «British Crabs, R.W. Ingle, Oxford (British Museum)» stond deze soort beschreven onder de naam van *Geryon trispinosus*.

In het boek «Vis, Schelpdieren en Schaaldieren» vermeldde men dat deze soort noordelijk leeft, maar dat de zuidelijke levende exemplaren de naam *Heryon longipes* krijgen. Vanwege mijn twijfel omtrent de juiste naamgeving, besloot ik te rade te gaan bij ons lid Cedric d'Udekem d'Acoz, bioloog en specialist inzake kreeftachtigen. Deze verklaarde dat *Geryon trispinosus* de vroegere naam of synoniem is van de nu genoemde

Geryon trispinosus. Geryon lingipes zou echter een vorm zijn die alleen in de Middellandse zee voorkomt, alhoewel er foutieve waarnemingen zijn vanuit de O. Atlantische Oceaan. Deze soort krab wordt o.a. in Spanje gegeten, de Nederlandse naam is Mediterrane rode diepzeekrab.

In N.W. Europa leven buiten Geryon trispinosus ook nog 2 andere soorten die vijf steekels op het pantser hebben, nl. Chaceon affinis (A. Milne Edwards & Bouvier) (syn. = Geryon affinis) en Chaceon inglei Manning & Holthuis, maar daarover meer in volgend artikel.

Bij het in de hand nemen van één dezer levende krabben kwam ik tot de vaststelling dat ze eigenlijk niet zo agressief zijn in vergelijking met onze «slabberhaalen» of gewone zwemkrabben.

Eneman Eddy

Paspoort van de Noordzee

Naam : Noordzee (Nederlands), Nordsee (Duits), Mer du Nord (Frans), North Sea (Engels), Nordsjön (Zweeds), Nordsjøen (Noors), Nordsoen of Veesterhavet (Deens), Pohjanmeri (Fins).
Alias : Duitse Zee, Dietsche Zee, Friesche Zee

Geslacht : vrouwelijk

Kleur : variabel van grijs, bruin tot blauw

Oppervlakte : 572.000 km²

Diepte : gemiddeld 95 m, grootste diepte meer dan 700m (Skagerrak)

Volume : 54.000 km³

Ligging : tussen het Britse Kanaal en de lijn Bergen (Noorwegen) - Shetlandeilanden

Temperatuur : gematigd, gemiddeld tussen zes graden celsius ('s winters) en zeventien graden celsius ('s zomers)

Leeftijd : 275 miljoen jaar, in huidige toestand circa 6000 jaar oud

Watersverblijftijd : 1 tot 3 jaar

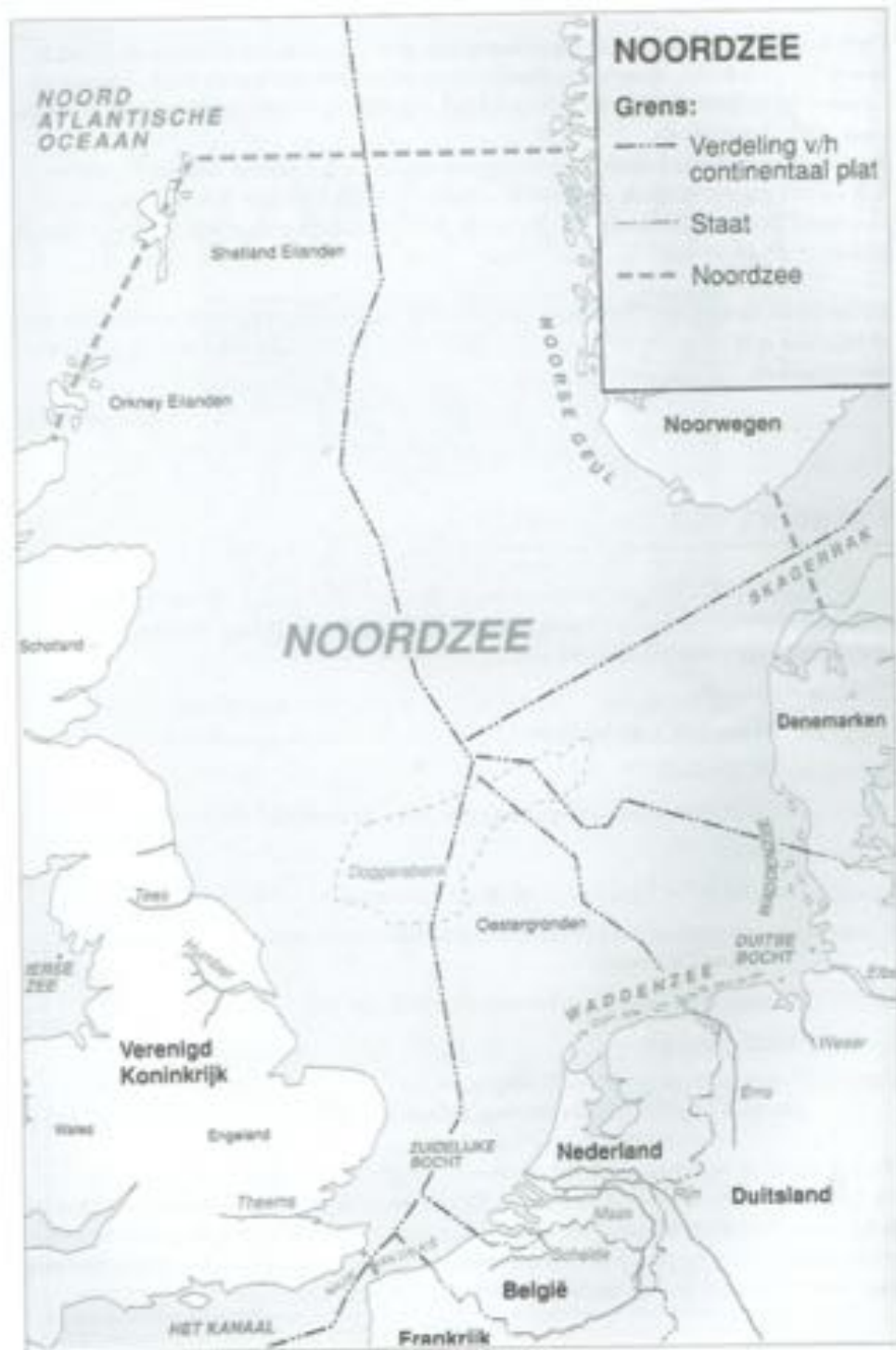
Encties : Scheepvaart- en handelsverbindingen, visgrond, vuilnisbelt, wingebed van olie, gas, zand en grind, veldlaboratorium, militair oefenterrein, recreatie- en natuurgebied

Het gebied van de Noordzee wordt aan de noordkant begrensd door de lijn Orkney eilanden, Shetland eilanden en de kust van Noorwegen. De oostgrens ligt in het Skagerrak en de zuidgrens in het Nauw van Calais. De zee is een vrij gebied, maar elk land heeft een gedeelte van het territorium toegewezen gekregen, de territoriale wateren. Het oppervlak dat het betreffende land mag exploiteren is bepaald door de kustlengte van elk land afzonderlijk.

NOORDZEE

Grens:

- Verdeling v/h continentaal plat
- Staat
- - - Noordzee

MEIOBENTHOS

Het Meiobenthos (Meio (Gr.)-kleiner en Benthos (Gr.)- bodem) is een verzamelnaam die staat voor alle in de bodem levende dieren van intermediaire grootte : dit betekent groter dan het microbenthos (voornamelijk ééncelligen) en kleiner dan het macrobenthos (alle bodemlevende ongewervelde dieren groter dan 2mm). De meest typische diergroepen die tot het Meiobenthos behoren zijn de nematoden of rondwormen, de copepoden of roeipootkreeftjes, turbellariën of platwormen, en kleine polychaeten of borstelwormen. Andere, eerder sporadisch voorkomende groepen zijn oligochaeten, kinorhynchen, tardigraden, ostracoden en gastrotrichen.

De nematoden zijn in de meeste bodems het best vertegenwoordigd en maken 50 tot 100% van de totale meiobenthosgemeenschap uit. Deze dieren zijn zeer actief betrokken bij de regeneratie en mobilisatie (terug in oplossing brengen) van de voedingsstoffen die op en in de bodem aanwezig zijn en daardoor terug beschikbaar worden in het milieu. De copepoden zijn, afhankelijk van het bodemtype, met aantallen tot 50% de tweede best vertegenwoordigde groep van de meiobenthos.

Het meiobenthos leeft in zachte bodems waarbij de dieren afhankelijk van hun lichaamsgrootte en de grootte van de ruimte tussen de zand- of slibkorrels, een interstitiële (tussen de sedimentpartikels) of gravende levenswijze hebben. Voor het onderzoek wordt een hoeveelheid sediment van de zeebodem verzameld en gezeefd. Ze zijn meestal geconcentreerd in de bovenste vijf centimeter van het sediment, maar ze kunnen voorkomen tot op meer dan een halve meter diepte in de bodem. Daarnaast zijn er verscheidene soorten aangepast aan een leven op wieren of zeegrassen en zelfs in meer extreme substraten zoals polair ijs. Ze voeden zich met kleine ééncellige wiertjes, bacteriën en opgelost organisch materiaal, en dienen zelf als voedsel voor grotere bodemdieren (macrobenthos) en kleine vissen.

MEIOBENTHOS IN DE NOORDZEE

Sinds 1971 wordt het meiobenthos van de Noordzee en de aangrenzende estuaria onderzocht. Het materiaal wordt er verzameld met een boxcorer, een Reineck-boxcorer, een multicorer of een smalle steekbuis. Momenteel worden nog drie stations in het subtidale gebied van de Belgische kust intensief bemonsterd.

De horizontale verspreiding van het meiobenthos wordt voornamelijk gekoppeld aan de korrelgrootte van het sediment, aan verstoring van het milieu en aan vervuiling. Rond Nieuwpoort werd een slibbige bodem waargenomen met dichtheden tot 2,5 miljoen individuen per m³ in maart 1993. In een zandige bodem rond Oostende bedraagt de dichtheid slechts 0,3 milj./m³. Een intermediaire situatie werd aangetroffen rond Zeebrugge, met 0,5 milj./m³ in eenslibbig-zandige bodem.

NOG EEN LUSTRUMVIERING

In ons vorig tijdschrift hebben we een kort bilan weergegeven van de vijfjarige werking van de Vriendenkring Noordzee-Aquarium Oostende. De vrienden van de Oostendse Stedelijke Musea of liever van de Oostendse Stedelijke Kunstmusea (Het Noordzee-Aquarium is ook een stedelijk museum van Oostende) vierden op zaterdag 9 september 1995 eveneens hun vijfjarig bestaan.

's Morgens te 11 uur begon het met een bloemenhulde aan het graf van de Oostendse kunstschilder Leon Spilliaert (1881-1946). Daarna konden een 70-tal ingeschrevenen een gastronomisch maal smaken in restaurant Savarin dat gevestigd is in de Venetiaanse Gaanderijen.

Tijdens de Akademische zitting in het Feest- en Kultuurpaleis op het Wapenplein kwamen er nog vele museumvrienden bij en pianist René Hostyn liet er werken horen van Chopin en Liszt. Toespraken werden er gehouden door Hugo Brutin, kunstcritikus, over het tentoongestelde werk van fotografe Greta Buysse, Rudi Denolf van de Vrienden Stedelijke Musea te Brugge schetste als voorbeeld de wisselwerking te Brugge tussen het stadsbestuur en de Vrienden met als illustratie de prestigieuze Memlingtentoonstelling; terwijl daarna Voorzitter Roland Laridon het prangende probleem van het tekort aan museumruimte aanhaalde en een applaus vroeg voor Mevr. E. Vercruyse - Haghebaert, die als vorige schepen van Cultuur de vereniging Vrienden van de Stedelijke Musea te Oostende stichtte en boven de doopvont hield. Huidige kultuurschepen Kris Lambert beloofde de mogelijkheden van de stedelijke kunstmusea te verruimen en brak een lans voor de samenwerking tussen de verschillende Oostendse musea; een soort van federale werking waarbij elke gemeenschap haar eigen gaardheid behoudt. Na burgemeester J. Goekint verontschuldigd te hebben verklaarde Schepen Kris Lambert de tentoonstelling «Greta Buysse en Kunstwerken uit de verzameling van de leden» voor geopend. De genodigden maakten een rondgang in het museum en het glas werd geheven op de toekomst en het welzijn van de Vrienden.

**WE WENSEN AAN DE VRIENDEN VAN DE STEDELIJKE KUNSTMUSEA
TE OOSTENDE ALLE HEIL TOE.**

De zeepaardjes naar het Zwarte Woud

Onze vrienden, de folkloristische vissersdansgroep «De Zeepaardjes» werden uitgenodigd in Enzklosterle, het hartje van het Zwarte Woud in Duitsland. Ze zullen een drietal keren hun beste dansbeentjes voorzetten tijdens folkloredansavonden in verschillende lokaliteiten, maar ze zullen er ook een toeristische en interessante «voyage» met dagelijks goed gevuld programma waarbij uitstappen worden gedaan naar Sasbachwalden, het Buhlertal, Freudenstadt, Gernsbach, Baden-Baden, de Schwarzwald Hochstrasse, Wildbad enz. met verschillende bezoeken aan musea, glasblazerij en wijnkelders.

Ze vertrekken 's morgens 15 mei 1996 en keren terug 22 mei 1996. Ze verblijven zeven dagen in eerste klas hotel HIRCH, 7546 Enzklosterle - Schwarzwald.

Kostprijs voor deze achtdaagse reis 15.000 Fr per persoon. In deze prijs inbegrepen : de busreis, het hotel op basis van half-pension, de uitstappen en toegangsprijzen voor bezoeken en musea alsook de fooi voor de buschauffeur (niet inbegrepen de annulatie- en persoonlijke verzekering).

Vrienden van het Noordzee-Aquarium die graag willen de Zeepaardjes ondersteunen of gewoon ook deze reis willen meemaken kunnen dit en moeten daarvoor contact opnemen met de dansleider :

Guido Bernard Lindenlaan 3,
8460 Oudenburg
Tel. 059/26 64 30

en het uitgebreid programma aanvragen.

We wensen alvast dat de «zeepaardjes» de goede en de beste ambassadeurs zullen zijn van de Vlaamse vissersfolklore in het Duitse centrum van de folkloredans.

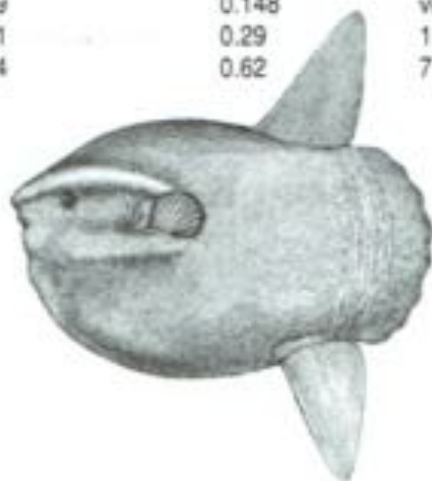

AANBRENG VAN ZEEBIOLOGISCH MATERIAAL

Periode van 12 juni 1995 tot 24 september 1995

Datum	Schip / Persoon	Soort
12 juni	0.427	zeepielen
21	0.62	6 rogjes, 2 slakdolven, 1 zeemuis, 2 zeenaalden
22	0.62	messchelpen, eieren van de zeekat, 2 harnasmantjes
25	0.427	3 zeeanellijeren, 1 zeedahlia, 1 zeeappel, 1 zeedonderpad
	0.62	visvoer
27	Ocket Ken	1 puitaal, 2 groene zeedonderpadden, 2 zeebaarsjes, 1 lompje, 1 bot
28	Z.123	4 noorse kreeftjes, 2 blauwkaeltjes
1 juli	0.211	1 pijlstaartrog
3	Boulangier H.	8 steenboiken, 1 wijting
5	0.62	2 smelten, 2 rogjes, 5 harnasmantjes, 2 grietjes, 2 scholletjes
8	0.23	15 kleine gevlekte witte haaitjes
	0.427	1 lipvis, 2 krabben, 1 rode poot
	Ocket Ken	1 botervisje
11	0.427	3 zeekatjes (sepia's)
12	0.62	1 tongetje, 4 dwerginktvijesjes, 1 tarbotje, 1 rogje
13	Z.123	20 noorse kreeftjes
	0.190	1 zeebaars
15	0.62	2 zeekepers, 2 dwerginktvijesjes, 2 zeekatjes, 1 rogje en visvoer
16	Z.92	3 octopussen, 8 zeeanellijeren, 1 charonia
17	0.427	1 pijlstaartrog
18	Ocket Ken	10 krabbetjes
	Boulangier H.	2 steenboiken, 2 wijtingen
19	Mahieu G.	1 knorhaantje
	0.62	1 pijlstaartrog, 1 zeenaald, 1 slakdolf, 30 garnalen
22	0.62	3 gevlekte gladde haaitjes, 2 zeekepers
23	Ocket Ken	2 zeeesterren, 1 krab
	0.190	1 zeedonderpad
25	0.455	1 noordzeekreeft
	0.190	1 pijlstaartrog, 1 paling, 1 tarbot, 1 krab
28	Z.123	4 anemonen, 3 Geryonkrabben, 1 hooiwagenkrab

2 augustus 1995	0.100	visvervoer
	0.101	visvervoer
5	Coopman H.	1 groene zeedonderpad
	Ocket Ken	1 paling
6	0.430	1 dode Baillon's lipvis
12	Coopman H.	krabben en 2 harinkjes
	0.110	een walviswervel
13	Ocket Ken	2 groene zeedonderpadden
14	Coopman H.	1 wijting, 1 zeebaars
21	0.427	4 kolonies dodemansduimen
10 september	0.100	visvoer
12	0.427 en 0.23	visvoer
13	0.100	visvoer
	0.62	2 grote zeenaalden, 2 zeebaarzen, 2 harders, 2 vijfdradige meunen, 3 hamasmannetjes, 2 zeeappeltjes, 1 zeester
16	0.62	visvoer
19	0.148	visvoer
21	0.29	1 harder, 5 tongetjes, 1 groene zeedonderpad
24	0.62	7 heremietkreeften

Door reder André Vantorre werd een dode maanvis geschonken aan het Aquarium. Dit dier wordt opgezet door J. Cools en zal eerstdaags onze museumcollectie aanvullen

**WE DANKEN HIERBIJ VAN HARTE EN
OPRECHT ALLE REDERS, SCHIPPERS,
BEMANNINGEN EN PARTICULIEREN VOOR
HUN ONBAATZUCHTIGE INZET VOOR HET
NOORDZEE-AQUARIUM.**

ONS GAZETJE

1. Op zondag 30 juli was er iets te horen op de radio BRTN-2 in het programma «golfbreker». Voorzitter R. Coelus zat er op de praatstoel bij Martin Dejonghe. Gebabbeld werd er over het Noordzee-Aquarium.
2. Door Logé A.M. Plantenstraat 3, Oostende wordt een boek geschonken voor de aquariumbibliotheek «Eend- en gansachtigen in de wereld»
Beste dank mijnheer Logé!
3. Op 28 augustus overleed Eduaard Depaep (57j.) ten gevolge van een smartelijke ziekte. Hij was voor ons een echte vriend die graag mee ging op groepsreis en ook meewerkte aan onze tentoonstellingen «Zeesymfonie». Aan zijn echtgenote Agnes Ruyschaert, zijn kinderen, familie en zijn beste vriend Charles Westerlinck onze oprechte deelneming en medeleven bij het groot verlies van ons aller vriend.
4. Tijdens de zomer werden onze bestuursleden R. Vandecasteele, L. Vanhove en onze adressenschrijver E. Naassens opgenomen in het ziekenhuis voor een heekkundige bewerking. Ook medelid Roger Kyndt moest een maand in het ziekenhuis verblijven.
5. Op 12 september organiseerden we een infostand over het Noordzee-Aquarium in de vismijnzaal te Nieuwpoort, ter gelegenheid van een natuurdag voor 700 senioren uit het binnenland. Er was heel wat belangstelling.
6. Ook op 17 september tijdens de gamalenpelwedstrijd op de Visserskaai in Oostende waren er drie kraampjes met een infostand van het Aquarium. Onze vrienden Eddy, Fernand en Roger hadden de rode vissersjumper aangetrokken en stonden de vele toeristen en Oostendenaars te woed over het Aquarium.
7. Van 7 oktober tot 29 oktober is onze vereniging er ook bij op de milieubeurs in het gemeentehuis te Bredene en wordt eveneens een infostand opgericht.
8. Jan Cools, onze vriend dierenopzetter, is druk bezig om de maatvis en de grijze haai op te zetten.
9. Bezoek ook eens het nautisch-didactisch informatiecentrum met museum en bibliotheek in het Vuurtorengedouw Zeedijk te Blankenberge. Open en vrij toegankelijk op de zaterdag van 14u30 tot 17 uur.
Drie zeebonken zullen er U te woord en ten uitleg staan.
10. En Beste Vrienden, mogen we U vragen het hierbijgevoegde afficheblad over het Scheldeloodsenkoor aan uw venster te hangen. Daarmee steunt U ook deze activiteit en de vereniging. Mogen we ook rekenen dat U deze uitzonderlijke namiddag niet zult missen.